

Fizikai Szemle

MAGYAR FIZIKAI FOLYÓIRAT

A Matematikai és Természettudományi Értesítőt az Akadémia 1882-ben indította
A Matematikai és Fizikai Lapokat Eötvös Loránd 1891-ben alapította

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat havonta megjelenő folyóirata.

Támogatók: a Magyar Tudományos Akadémia Fizikai Tudományok Osztálya, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Magyar Biofizikai Társaság, a Magyar Nukleáris Társaság és a Magyar Fizikushallgatók Egyesülete

Főszerkesztő:
Iglói Ferenc

Szerkesztőbizottság:

Asbóth János, Biró László Péter, Czitrovsky Aladár, Gyürky György, Horváth Dezső, Horváth Gábor, Kiss Ádám, Kopasz Katalin, Néda Zoltán, Ormos Pál, Pálfalvi László, Rábóczki Bence, Simon Ferenc, Simon Péter, Sükösd Csaba, Szabados László, Szabó Gábor, Takács Gábor, Trócsányi Zoltán, Ujvári Sándor

Olvasószerkesztő:
Bodrog Zoltán

Technikai szerkesztő:
Hock Gábor

A folyóirat e-mail címe:

szerkesztok@fizikaiszemle.hu

A lapba szánt írásokat erre a címre kérjük.

A beküldött tudományos, ismeretterjesztő és fizikatanítási cikkek a Szerkesztőbizottság, illetve az általa felkért, a témában elismert szakértő jóváhagyó véleménye után jelenhetnek meg.

A folyóirat honlapja:

<http://www.fizikaiszemle.hu>

A címlapon:

Eötvös Loránd szobra,
Rieger Tibor szobrászművész alkotása
a Budapest XII. kerületi Gesztenyés kertben,
állította az Eötvös Loránd Geofizikai Alapítvány
(fotó: Szarka László Csaba)

TARTALOM

Cserti József, Dávid Gyula: Eötvös mágikus száma 369
Gravitációs kutatásainak eredményeit összefoglaló 1896-os akadémiai előadásában és az azt közlő cikkben Eötvös Loránd más kísérletek mellett azt is leírta, hogyan batározta meg a gravitációs állandót két nagy tömegű test között elhelyezett torziós inga lengési idejének mérése alapján.

A cikkben közölt képletben szerepel egy furcsa szorzótényező (13,427), melynek levezetését sem Eötvös, sem a későbbi irodalom nem közli. A leírásból az sem derül ki, hogy a korábban használt gömbök helyett ez esetben miért a sokkal bonyolultabban kiszámolható gravitációs terű téglalast alakú ólomtömbökkel dolgozott. A szerzők ezeknek a kérdéseknek jártak utána, rekonstruálva a kísérlet tervezésekor követelt gondolatmenetet. Valószínűsíthető, hogy Eötvös legalább annyi kutatási időt fordított alapos elméleti számításokra és tervezett mérési apparátusa előzetes optimalizálására, mint a berendezés megépítésére és a tényleges mérésekre.

Bányai Anita, Bató Lília, Leelössyné Tóth Eszter, Varga Máté, Fűrjes Péter: Áramlástanai jelenségek mikroszkopikus mérettartományban – mikrofluidikai rendszerek és alkalmazásai 383

A mikrofluidikai rendszerek 1–100 μm közötti keresztmetszeti méretekkel rendelkező csatornákat tartalmazó, kis mennyiségű folyadék (pl. $\mu\text{l} - 10^{-15}$ Liter) manipulálására alkalmas mikroszerkezetek. Maga a mikrofluidika jelentése egyszerre fedi le a mikrométeres karakterisztikus méretekkel rendelkező csatornákból kialakuló áramlások hidrodinamikai jellemzőivel, illetve azok vizsgálatával foglalkozó tudományágot, valamint a miniatürizált áramlási rendszerek (csatornák, kamrák stb.) kialakítási technológiáját és a kialakított eszközök alkalmazásait.

REFLEKTORFÉNYBEN

Dombi Péter, Varjú Katalin: Krausz Ferenc, az attofizika úttörője 390

A 2023. évi fizikai Nobel-díjat Pierre Agostini, Krausz Ferenc és Anne L'Huillier kapta az attoszekundumos fényimpulzusokat generáló kísérleti módszerekért, melyek az anyagokbeli elektronok dinamikájának tanulmányozására szolgálnak.

A FIZIKA TANÍTÁSA

Patkós András: A párhuzamosok időnként durván egymásba metszenek (Eötvös Loránd és Kármán Tódor) 394

Eötvös Lorándnak és Kármán Tódornak a tanári személyiségre vonatkozó nézetei lényegesen különböztek. Eötvös a szaktudományi ismeretek elsőbbségét vallotta. Kármán Tódor az iskola elsődleges feladatát a diákok személyiségének fejlesztésében látta.

Sükösd Csaba: XXVI. Országos Szilárd Leó Fizikaverseny – 3. rész 396

HÍREK – ESEMÉNYEK

Szarka László Csaba: A budapesti Eötvös 175 emlékhelytúra 402

Pályi András: Emléktábla-avatóbeszéd 404

J. Cserti, Gy. Dávid: The magic number of Eötvös

A. Bányai, L. Bató, E. Leelössyné Tóth, M. Varga, P. Fűrjes: Flow phenomena in the microscopic size range – microfluidic systems and their applications

IN THE SPOTLIGHT

P. Dombi, K. Varjú: Ferenc Krausz, pioneer of the attophysics

TEACHING PHYSICS

A. Patkós: The parallels rudely intersect from time to time (Roland Eötvös and Theodore von Kármán)

Cs. Sükösd: XXVIth National Leo Szilárd Physics Competition – Part 3

EVENTS

L. Cs. Szarka: The Eötvös 175 memorial tour in Budapest

A. Pályi: Plaque-inauguration speech

Fizikai Szemle
MAGYAR FIZIKAI FOLYÓIRAT

megjelenését támogatják:

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

